

A vero differentiã dicimus, siue putredinis, uel defricationis, cum ad iuncto humore purulento sanguis excluditur, & non repente uel coadceruatim: præterea antecedente longi temporis, uel multorum dierum tussicula uel catarrho. Item sudationis dicimus esse, cum nullus fuerit uulneris sensus, aut acceptorũ cibo uel potu acriorũ materiã mordicationis affectio. Qui sunt loci ex quibus sanguis fluit? Loci sunt plurimi, summitas faucium, arteria asperior, quæ etiã faux nuncupatur, pulmo, thorax, hoc est, membrana quæ interius latera cingit, à Græcis hypozygos appellata. Item membrana quæ thoracẽ à uentre discernit, à Græcis diaphragma appellata, quam nos discrimen dicere poterimus. Item stomachus, uenter, & secundum aliquos iecur, ac lien, & uena maior, quæ spinæ coniuncta est. Quomodo intelligimus ex quibus locis sanguis feratur? Intelligimus locos ex quibus sanguis, fluor, uel lapsus fertur: quod erit aptissimũ, ob adhibendam curationem ipsidem, uel eorum uicinis partibus: & non, ut quidam existimant, commutandæ curationis causã, cum generaliter eadem cunctis adhibenda probamus. De hijs igitur qui ex supernis faucium sanguinẽ fluunt, primo paruus intelligitur ferri, aut si plurimus, non spumofus. Præterea cum quodam excreatu despuatur, ipsæ quoq; partes sumpto cibo uel potu, aut gargarismate mordicantis materiæ dolore pulsantur, & inspicientibus nobis expressa lingua uisu locorum probatur asperitas. Plerunque etiã, ut Erasistratus ait, tubercula, quæ Græci condylomata uocant, uisibus occurrunt, quæ sint similia hæmorrhoidis, ex quibus sanguis fertur. Hijs uero qui ex arteria sanguinem fluunt, paruus atque flauus sanguis ferri perspicitur; & sæpe saliuus uel humoribus complexus in imaginẽ capilli unius aut multorũ. Sequitur etiã pruritus uel mordicatio, & magis circa extantiam gutturis, cum quodam titillatu & tussicula leui. Tum deinde plurimus sanguinis fluor, uox hirta cum dolore, qui nunc tactu moueatur, nunc tussicula uehementi plurimus, tenuis, & spumofus, & plurimum feruens sanguis excluditur, attestante thoracis grauedine, & aliquando dolore cum uoce hirta, & sæpe cibo quodam cum infracto sonitu eo tempore quo sanguis excluditur. Hijs uero qui ex diaphragmate, quod iam dudum discrimen uocauimus, & cetera prædictos sequentur communia. Sed dolor inferius à pectore fiet rotunditate quadam thoracẽ pungẽs. Eos autẽ qui ex hypozygo sanguinem fluunt, multa similia supradictis sequentur, sed dolor secundum latera uel pectus, aliquando etiã inter scapulas fiet: Ipse quoq; sanguis minus flauus minus excluditur. In eos qui ex stomacho sanguinẽ fluunt, sine ulla tussicula uomitus sanguinis sequetur nigriatq; gelati, & nunc solius, nunc cũ admixtione cibi, attestante dolore inter utraq; scapulas ad superiores tendentẽ, & magis eo tẽpore quo quædã remordentia transuorauerint ægrotantes. Accedit etiã animi desponsio cum fastidio cibi, & saliuarũ fluor, & corpore frigidus, & pulsu obscuro uel demerso. Hijs uero qui ex uentre sanguinẽ fluunt, cum supradictis, quæ sunt cunctis cõmunia, sequetur etiã dolor & mordicatio, uel tormentũ inter præcordia, & aliquando sanguinis particula per officium uentris excludetur. Item hijs qui ex iecore uel splene sanguinẽ fluunt, uel ex uena magna, quæ spinæ coniuncta est, ut quidam memorant, sensu loca designantur: Nam in dextera parte præcordiorum dolorum dolore aurigineo sequetur eos qui ex iecore fluunt. Item in hijs sinistra parte præcordiorum hæc accidunt, quoties ex liene sanguis ferri perspicitur: uel secundum spinam, quoties ex maiore uena ferri dicitur. Sed hæc Soranus alta consideratione ex hijs locis per uentrem, uel per eius officium ferri sanguinẽ magis quã per os posse credibilis

E 4 approbauit.

ἰσχυροῦς
διαφραγμα
Discrimen.

κονδύλωματα

C approbavit. Hijs uero qui ex gingiuis, uel uua, uel faucium lateribus, uel tonsillis sanguinem fluunt, supradictorum nulla sequuntur, sed locorum uulnerationem ore aperto oculorum approbat uisus. Item hijs qui ex capite sanguinē fluunt acceptum primo, uel exceptum internis uisceribus, atq; ita redditum, si in arteriam defluerit, excludunt. Deinde cum tussicula uehementi etiam, quam de pulmone feratur similitudinem dabit. Sin uero in stomachum defluerit, uel uentrem, commota nausea uomitur, etiam quam ex iisdem locis ferri uideatur similitudinem dabit. Sed discerni hoc facile potest, siquidem ægrotantibus feruor igneus ora pertractans antecedit, & capitis grauedo uel dolor, & extensio uenarum, & magis earum quæ tempora uel frontē cingunt. Sequitur etiam faucium titillatus, & aliquando per narium quædam sanguinis distillatio, uel per eas cauernas quæ ad fauces ex capite descendunt. Quod aperto ore, atque experta lingua uisu probatur, & uicina loca quoq; sanguinolenta apparebunt. Aliquando etiam remeantis materiæ causa laxiora transuorationis efficiuntur loca, & ægrotantes excreatu quodam sanguinem respuunt accipientes ex superioribus adducto spiritu, ut sæpe muculenta consueuerunt dormientes. Præterea in ore collectus excitat sanguis, uel transuoratus, & in stomachum, uel in uentrē ueniens premit permanens ægrotantes, aut reiectus releuat. Et hijs qui passione afficiuntur, acceptis uel transuoratis remordentibus materijs nullam interiorū mordicationem sentiunt: Quod necessariò eos qui ex stomacho fluunt sequitur. Ac si in arteriam fluxerit, tussicula rursus excludetur. Quo reiecto ægrotantibus tussicula mitigatur: Siquidem nulla inesse uideatur interioribus remanens causa, quæ tussire prouocet ægrotantes: nisi forte, quod est rarissimum, aliqua corpuscula gelati sanguinis inhæreant interioribus locis. Item de pulmone fluens discernitur, quod iam præcedente tussicula in fluorē ueniant, inde tussire non desinant. Communiter autem, cæteris inter se paribus signis, ex arterijs ueniens sanguis tenerior, ac rubri coloris, & spumofus esse perspicitur: ex uenis uero crassior, & atrii coloris. Hæc est locorum singulatim posita significatio.

DE EFFECTV SIVE EXITV SVPRADICTARVM PASSIONVM QVEM GRAECI APOTELESMATA VOCANT. CAP: XII.

ἄσπιδος.

Erasistratus.
εὐκλειπῶν ἀσπίδων.

Asclepiades.

Soranus.

Vasitum de euentu, siue exitu, uel effectū passionum: Nam Erasistratus facile curabiles succulentos homines dixit atq; fortes, & paruicolles, quos microtrachelos appellauit, hoc est, qui minimæ longitudinis habeant colla. Difficile autem curari posse tenues ac debiles, & porrecta collarū longitudine formatos: In hijs enim, inquit, summa cum difficultate sanguis & tussis plurimam per longitudinē tractus, & quod obsident uuida plurimo tempore habitudinem gutturis siue cannae, quam arteriam uocant, & ob hoc graues atque tardas tussiculas faciunt. Item Asclepiades difficile curabiles inquit succulentos atque carnosos, ob uehementiam spirationis. Eadem ratione etiam ætates medias, & pueros: celerius etenim inquit spiritum ferri, & in sputis perficiendis offensione carniū retardari. Plurimi deinde etiam affectiones uitæ quæsierunt, & regiones, & temporū annales partes. Item per putredinē factum fluorem difficile curabilem dicunt, ab eo qui eruptione fuerit effectus: siquidem putrefactæ partes non coëant. Nos uero iuxta Sorani sententiam fluores sanguinis alios dicimus esse nouos corporibus atque recentes, alios tardi temporis atque